

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2013

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę*

**EGZAMIN MATURALNY
Z GEOGRAFII**

POZIOM ROZSZERZONY

16 MAJA 2017

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 25 stron (zadania 1–34) oraz barwną mapę. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora prostego.
7. Barwną mapę możesz oderwać, ale po zakończeniu pracy włóż ją do arkusza egzaminacyjnego.
8. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Godzina rozpoczęcia:
14:00**

**Czas pracy:
150 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 60**

Zadania od 1. do 6. wykonaj na podstawie barwnej mapy fragmentu Beskidu Śląskiego i własnej wiedzy.

Zadanie 1. (2 pkt)

Odszukaj na mapie dolinę rzeki Leśnica, uchodzącej do Brennicy w miejscowości Brenna.

Wymień trzy przyrodnicze cechy doliny rzeki Leśnica na odcinku od leśniczówki (B6) do ujścia tej rzeki do Brennicy(A4).

1.
.....
2.
.....
3.
.....

Zadanie 2. (1 pkt)

Na fotografii lotniczej przedstawiono jezioro Wielka Łąka położone w północnej części obszaru barwnej mapy.

www.fotopolska.eu

Uzupełnij zdania. Wpisz właściwe określenia spośród podanych w nawiasach.

Zdjęcie wykonano znad miejsca przedstawionego w polu mapy (C1 / C2 / D1 / D2) Podczas wykonywania tego zdjęcia skierowano aparat w kierunku (NE / SE / SW / NW)

Zadanie 3. (1 pkt)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Naturalna roślinność występująca w Rezerwacie Jaworzyna (C1, C2) należy do piętra roślinnego

- A. hal.
- B. regla dolnego.
- C. regla górnego.
- D. kosodrzewiny.

Zadanie 4. (2 pkt)

Oblicz średnie nachylenie terenu pomiędzy górną i dolną stacją kolei gondolowej na Szyndzielnię (E1, E2). Przyjmij, że długość w terenie trasy tej kolei wynosi 1810 m, a dolna stacja jest położona na wysokości 520 m n.p.m. Wynik podaj w %. Zapisz obliczenia.

Obliczenia:

Średnie nachylenie terenu wynosi %.

Zadanie 5. (1 pkt)

Sformułuj wniosek dotyczący zależności przebiegu dróg asfaltowych od rzeźby terenu na obszarze przedstawionym na mapie.

.....
.....
.....

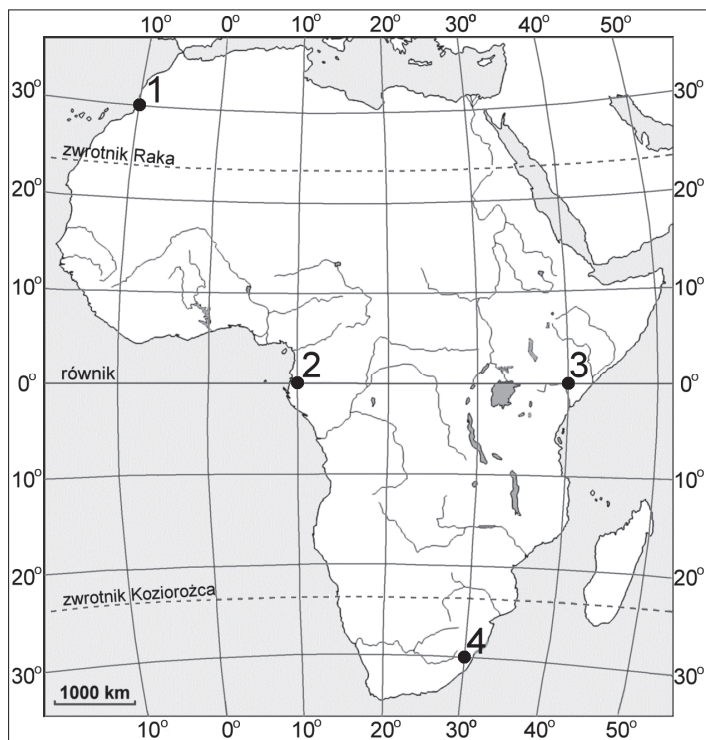
Zadanie 6. (1 pkt)

Uzasadnij, podając dwa argumenty, że Brenna jest miejscowością atrakcyjną turystycznie.

1.
.....
2.
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Maks. liczba pkt	2	1	1	2	1	1
	Uzyskana liczba pkt						

Zadania od 7. do 9. wykonaj na podstawie mapy, na której wybrane miejsca oznaczono numerami od 1 do 4.

Na podstawie: www.d-maps.com

Zadanie 7. (2 pkt)

a) Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	We wszystkich miejscach oznaczonych numerami na mapie można co najmniej raz w roku obserwować Słońce w zenicie.	P	F
2.	W dniu 21 marca, w miejscu oznaczonym na mapie numerem 1, wysokość Słońca w momencie górowania jest większa niż w miejscu oznaczonym numerem 4.	P	F
3.	Długość trwania dnia w miejscu oznaczonym na mapie numerem 2 jest przez cały rok taka sama jak w miejscu oznaczonym numerem 3.	P	F

b) Podaj różnicę czasu strefowego pomiędzy miejscami oznaczonymi na mapie numerami 2 i 3.

Różnica czasu strefowego wynosi

Zadanie 8. (1 pkt)

W tabeli podano dane klimatyczne dla jednego z miejsc oznaczonych numerami na mapie.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
°C	24,1	24,3	23,7	21,6	19,1	16,6	16,6	17,7	19,1	20,1	21,4	23,1	20,6
mm	132	112	127	72	57	28	40	61	72	98	108	101	1008

Na podstawie: www.klimadiagramme.de

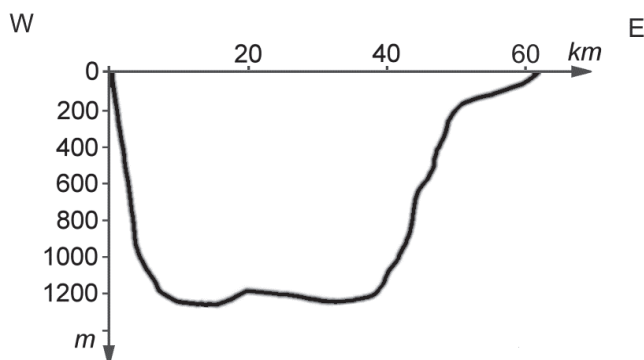
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

W tabeli podano dane klimatyczne dla miejsca oznaczonego na mapie numerem

- A. 1. B. 2. C. 3. D. 4.

Zadanie 9. (2 pkt)

Na rysunku przedstawiono przekrój poprzeczny przez misę jednego z jezior zaznaczonych na mapie, wykonany wzdłuż równoleżnika 5°S.

Na podstawie: www.programmes.comesa.int

a) Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Na rysunku przedstawiono przekrój poprzeczny przez misę

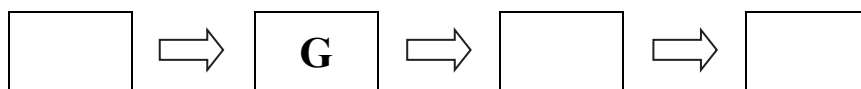
- A. jeziora Czad. B. Jeziora Nasera. C. jeziora Tanganika. D. Jeziora Wiktorii.

b) Podaj nazwę genetycznego typu jeziora, dla którego wykonano przekrój poprzeczny.

Zadanie 10. (1 pkt)

Uzupełnij schemat, tak aby przedstawiał kolejne etapy cyrkulacji powietrza w strefie międzyzwrotnikowej na półkuli południowej. W odpowiednie komórki wpisz litery, którymi oznaczono właściwe informacje wybrane z podanych.

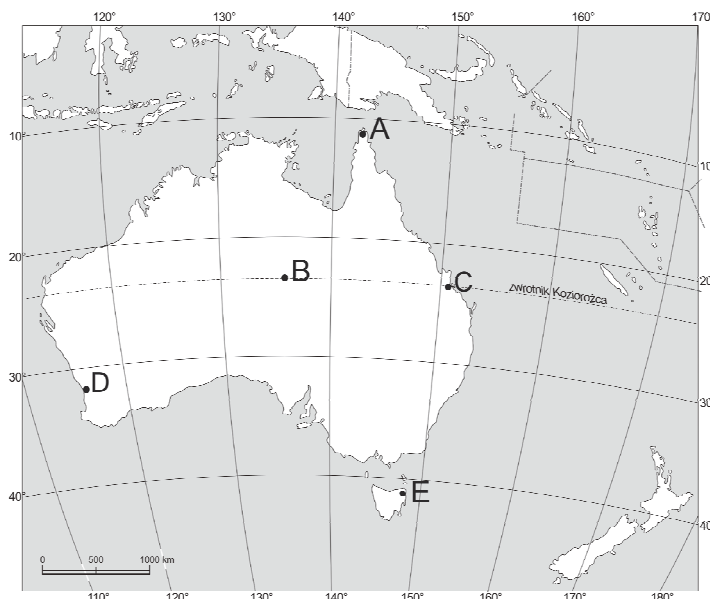
- A. Występowanie stałych wiatrów południowo-zachodnich.
- B. Występowanie stałych wiatrów południowo-wschodnich.
- C. Osiadanie powietrza i suchoadiabatyczny wzrost jego temperatury.
- D. Osiadanie powietrza i suchoadiabatyczny spadek jego temperatury.
- E. Unoszenie się powietrza, wzrost jego temperatury i kondensacja pary wodnej.
- F. Unoszenie się powietrza, spadek jego temperatury i kondensacja pary wodnej.
- G. Przemieszczanie się mas powietrza w górnej troposferze z kierunku północno-zachodniego.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	7a)	7b)	8.	9a)	9b)	10.
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 11. (2 pkt)

Na mapie oznaczono literami A–E miejsca różniące się warunkami klimatycznymi.

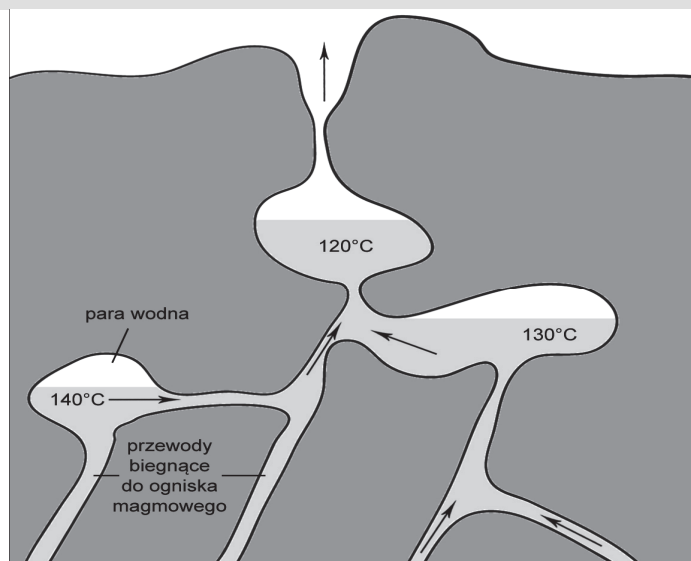
Na podstawie: *Atlas geograficzny świata*, Warszawa 2003.

Wpisz do tabeli po jednym geograficznym czynnikiem klimatotwórczym, który w głównym stopniu wpływa na zróżnicowanie warunków termicznych lub opadowych między miejscami podanymi w opisie i zaznaczonymi na mapie.

Opis zróżnicowania klimatycznego	Geograficzny czynnik klimatotwórczy
W punkcie A średnia roczna temperatura powietrza jest wyższa niż w punkcie E.	
W punkcie C roczna suma opadów jest wyższa niż w punkcie B.	
W punkcie C roczna suma opadów jest wyższa niż w punkcie D.	

Zadanie 12. (2 pkt)

Na rysunku przedstawiono zjawisko, którego występowanie jest związane z obszarami aktywnymi wulkanicznie.

Na podstawie: L. Baraniecki, W. Skrzypczak, *Geografia fizyczna*, Warszawa 2006.

Opisz proces regularnego wydobywania się wody z gejzeru przedstawionego na rysunku. Sformułuj opis w postaci dwóch etapów.

Etap I

.....

.....

.....

Etap II

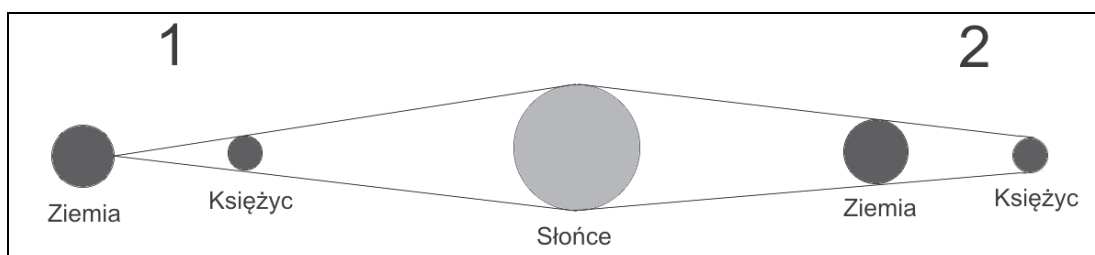
.....

.....

.....

Zadanie 13. (2 pkt)

Na schematycznym rysunku przedstawiono Słońce, Ziemię i Księżyc w dwóch różnych położeniach wynikających z ruchu tych ciał niebieskich.

Na podstawie www.zagadkowywszechswiat.wordpress.com

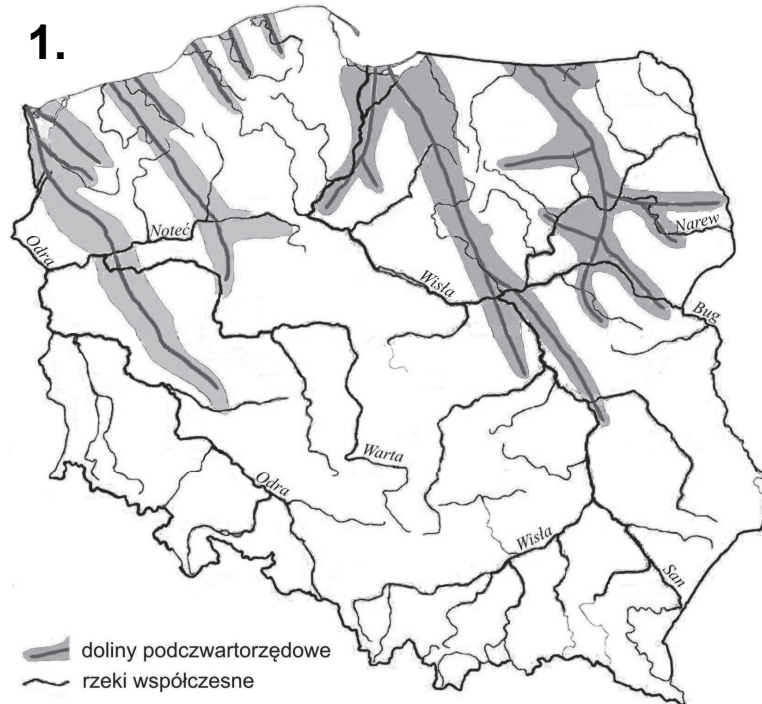
Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	W położeniu ciał niebieskich oznaczonym na rysunku numerem 1 Księżyc jest w nowiu.	P	F
2.	W położeniu ciał niebieskich oznaczonym na rysunku numerem 2 z Ziemi można obserwować zjawisko zaćmienia Słońca.	P	F
3.	W położeniach ciał niebieskich oznaczonych na rysunku numerami 1 i 2 na oceanach występują pływy syzygijne.	P	F
4.	W położeniach ciał niebieskich oznaczonych na rysunku numerami 1 i 2 na oceanach występują pływy o najmniejszej amplitudzie.	P	F

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	11.	12.	13.
	Maks. liczba pkt	2	2	2
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 14. (3 pkt)

Na mapie 1. przedstawiono przebieg głównych dolin podczwartorzędowych w Polsce na tle współczesnej sieci rzecznej, a na mapie 2. – zasięgi najważniejszych zlodowaceń plejstoceńskich. Literą X wskazano wybrany obszar w Polsce, wyznaczony zasięgami dwóch zlodowaceń.

Na podstawie: J. Kondracki, *Geografia fizyczna Polski*, Warszawa 1967.

Na podstawie: A. Richling, K. Ostaszewska, *Geografia fizyczna Polski*, Warszawa 2005.

a) W północno-wschodniej Polsce grubość osadów plejstocenijskich miejscami przekracza 200 m i jest dużo większa niż na wielu innych obszarach Polski.

Uzasadnij, dlaczego w południowo-wschodniej Polsce na obszarze oznaczonym literą X grubość osadów plejstocenijskich jest mniejsza niż w północno-wschodniej Polsce.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) **Przyporządkuj każdemu opisowi właściwą nazwę formy rzeźby i nazwę regionu Polski, dla którego ta forma rzeźby jest charakterystyczna. Wpisz do tabeli nazwy wybrane spośród podanych poniżej.**

Formy rzeźby: barchan, cyrk lodowcowy, misa deflacyjna, pradolina, rynna polodowcowa.

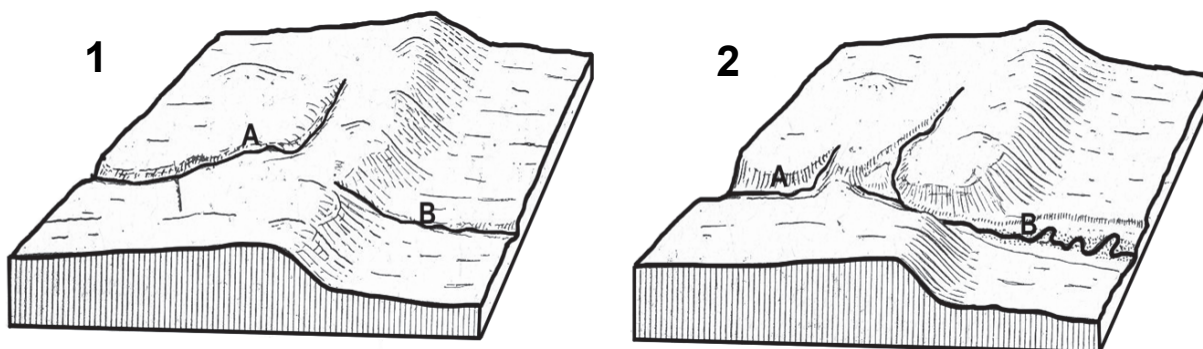
Regiony: Bieszczady, Karkonosze, Mierzeja Wiślana, Nizina Mazowiecka, Pojezierze Suwalskie.

Opis formy rzeźby	Nazwa formy rzeźby	Nazwa regionu
Forma rzeźby o nieckowatym kształcie i stromych zboczach, która powstała na skutek erozji podłoża w polu firnowym.		
Wydłużone zagłębienie, które zostało utworzone głównie przez wody płynące pod lądolodem, występujące na obszarach wysoczyzn morenowych lub sandrów.		
Wydłużone zagłębienie, równoległe do czoła lądolodu, które powstało na skutek erozyjnej działalności rzeki odprowadzającej wody roztopowe oraz wody rzek płynących ku czołu lądolodu.		

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	14a)	14b)
	Maks. liczba pkt	1	2
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 15. (1 pkt)

Na poniższych rysunkach przedstawiono etapy kaptażu. Na rysunku oznaczonym numerem 2 zilustrowano zmiany, które zaszły w dorzeczach rzek A i B w wyniku tego zjawiska.

Na podstawie: H. Radlicz-Rühlowa, M. Wiśniewska-Żelichowska, *Podstawy geologii*, Warszawa 1977.

Na podstawie rysunków wyjaśnij zjawisko kaptażu.

.....

.....

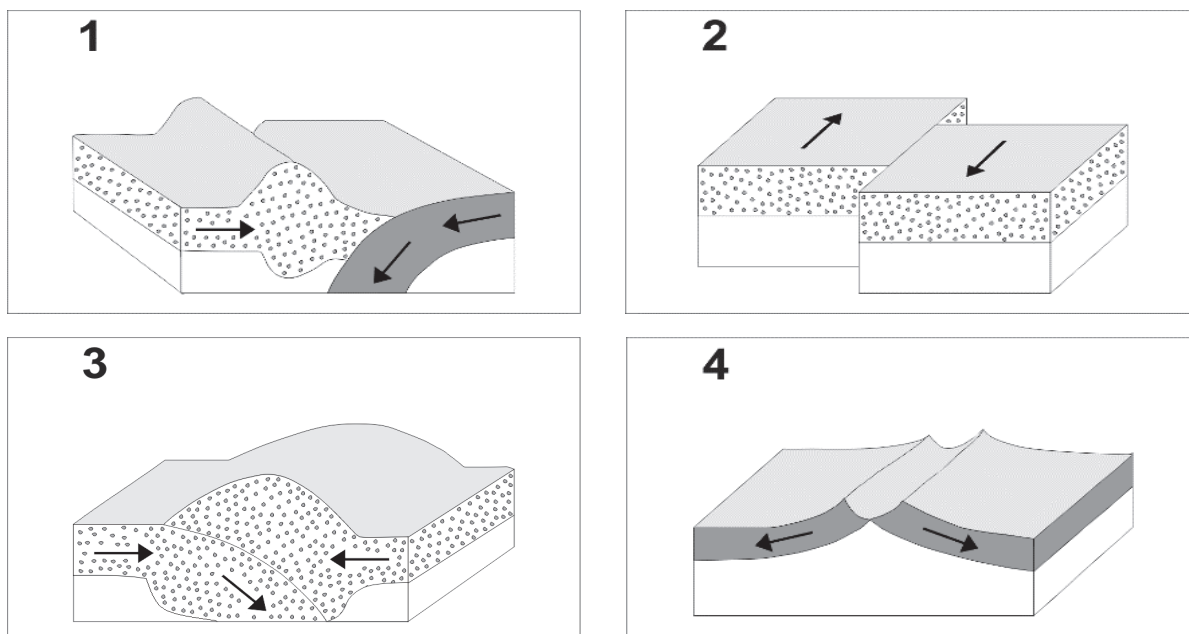
.....

.....

.....

Zadanie 16. (3 pkt)

Na rysunkach oznaczonych numerami od 1 do 4 przedstawiono kierunki ruchu płyt litosfery w obrębie różnych typów granic pomiędzy tymi płytami.

 płyta kontynentalna
 płyta oceaniczna

 płaszcz ziemski
→ kierunek ruchu płyt

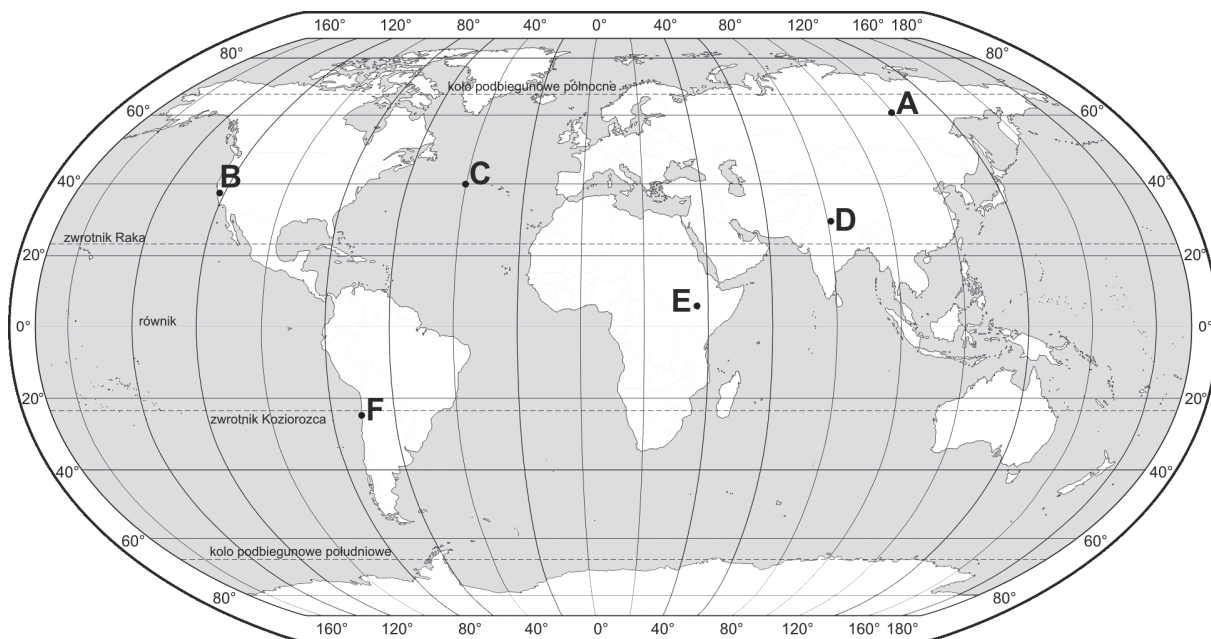
Na podstawie: *Physical Setting Earth Science*, New York 2003.

a) Podaj przyczynę, która powoduje, że płyta oceaniczna podsuwa się pod płytę kontynentalną w obrębie granicy przedstawionej na rysunku 1.

.....

.....

b) Na mapie przedstawiono położenie wybranych miejsc, które oznaczono literami A–F. Niektóre z tych miejsc znajdują się w strefach granicznych płyt litosfery.

Na podstawie: *Atlas świata dla szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa 2013.

W tabeli przedstawiono opisy trzech miejsc spośród zaznaczonych na mapie.

Uzupełnij tabelę. Przyporządkuj każdemu opisowi:

- literę oznaczającą położenie opisanego miejsca na mapie;
- numer rysunku przedstawiającego odpowiedni dla tego miejsca typ granicy płyt litosfery.

Opis miejsca	Położenie miejsca (wpisz literę z mapy)	Typ granicy płyt litosfery (wpisz numer rysunku)
Leży na pograniczu płyt litosfery w strefie charakteryzującej się obecnością pasma gór nadbrzeżnych oraz rowu oceanicznego.		
Znajduje się na obszarze najwyższego obecnie pasma górskiego na Ziemi.		
Jest położone na obszarze, który pomimo występowania stałego zagrożenia trzęsieniami ziemi charakteryzuje się dużą gęstością zaludnienia.		

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	15.	16a)	16b)
	Maks. liczba pkt	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 17. (1 pkt)

Na schemacie przedstawiono rozwój niektórych zwierząt bezkręgowych i kręgowców w wybranych okresach geologicznych.

OKRES	WYBRANE BEZKRĘGOWCE I KRĘGOWCE
CZWARTORZĘD	
PALEOGEN, NEOGEN	
KREDA	BELEMNITY AMONITY
JURA	
TRIAS	
PERM	
KARBON	
DEWON	
SYLUR	

RYBY PANCERNE
RYBY DWUDYSZNE
RYBY CHRZEŚTNOSZKIELETOWE
RYBY KOSTNOSZKIELETOWE
PŁAZY
GADY
PTAKI
SSAKI
CZŁOWIEK

Na podstawie: P. Wład, *Geografia. Bogactwo przyrodnicze Ziemi*, Raszyn 2002.

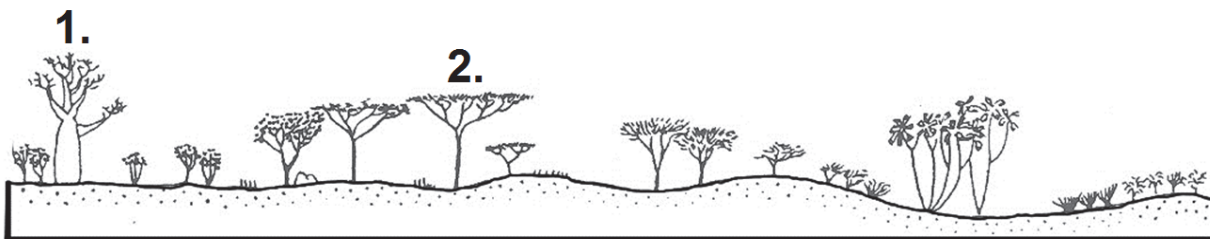
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

W erze mezozoicznej na Ziemi wśród kręgowców pojawiły się

- A. gady i płazy.
- B. ptaki i ssaki.
- C. ryby pancerne i dwudyszne.
- D. ryby chrzęstnoszkieletowe i kostnoszkieletowe.

Zadanie 18. (1 pkt)

Na rysunku przedstawiono roślinność sawanny suchej w Afryce.

Na podstawie: A. S. Kostrowicki, *Geografia biosfery. Biogeografia dynamiczna lądów*, Warszawa 1999.

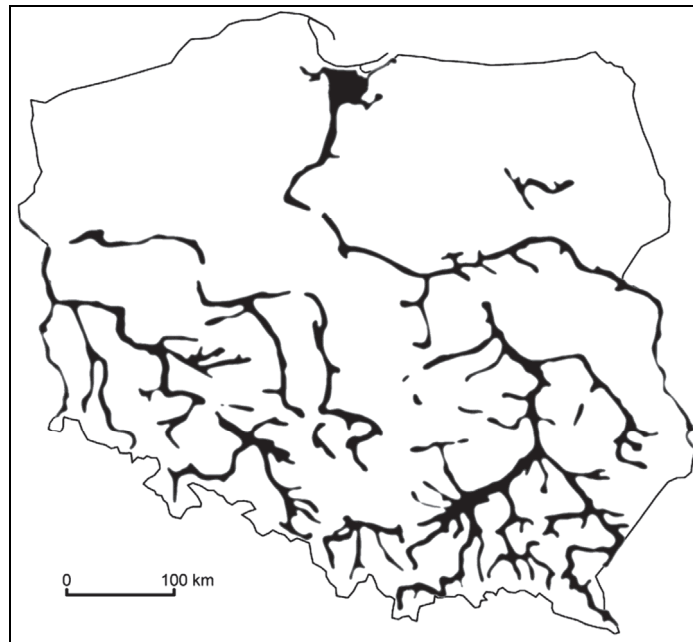
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Numerami 1. i 2. oznaczono na rysunku

- A. cedr i agawę.
- B. baobab i akację.
- C. mahoniowiec i cyprys.
- D. hebanowiec i modrzew.

Zadanie 19. (3 pkt)

Na mapie przedstawiono obszary występowania jednego z typów gleb.

Na podstawie: *Atlas geograficzny. Polska, kontynenty, świat*, Wrocław 2005.

a) Podaj nazwę gleby, której rozmieszczenie w Polsce przedstawiono na mapie.

.....

b) Jedną z najczęściej stosowanych form ochrony przeciwpowodziowej jest budowa i umacnianie wałów ochronnych w dolinach rzecznych.

Zaproponuj inne działanie, jakie można podjąć w celu zmniejszenia zagrożenia powodziowego w Polsce. Wyjaśnij, dlaczego to działanie może ograniczyć zagrożenie powodziowe.

Działanie:

.....

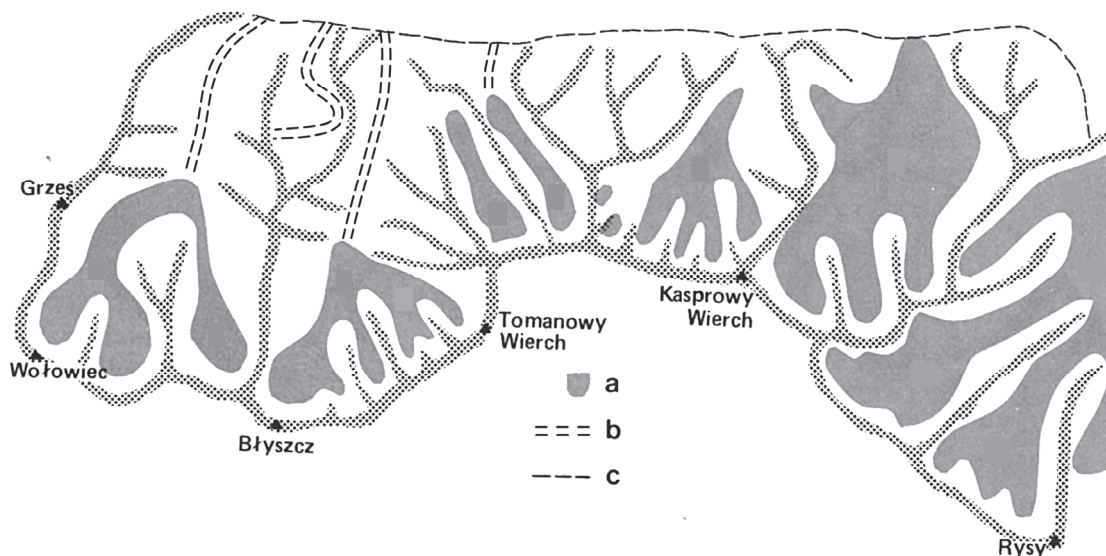
Wyjaśnienie:

.....
.....
.....
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	17.	18.	19a)	19b)
	Maks. liczba pkt	1	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 20. (1 pkt)

Na rysunku przedstawiono rozmieszczenie lodowców w Tatrach w plejstocenie podczas ostatniego zlodowacenia.

a – lodowce b – dna dolin rzecznych c – północna granica Tatr

Na podstawie: M. Bac-Moszaszwili, M. Gąsienica Szostak, *Tatry Polskie*, Warszawa 1990.

Zaznacz czynnik, który miał wpływ na różny zasięg lodowców w plejstocenie w zachodniej i wschodniej części Tatr.

- A. Występowanie łagodniejszych stoków górskich w zachodniej części Tatr.
- B. Występowanie obszarów o większych wysokościach bezwzględnych we wschodniej części Tatr.
- C. Niższe położenie nad poziomem morza granicy wiecznych śniegów w zachodniej części Tatr.
- D. Mniejsza w zachodniej części Tatr liczba dolin rzecznych, którymi spływały jezory lodowców.

Zadanie 21. (3 pkt)

W tabeli podano wartości współczynników urodzeń oraz zgonów w Zimbabwie w wybranych latach.

Wyszczególnienie	2000 r.	2005 r.	2010 r.	2015 r.
współczynnik urodzeń (w ‰)	25,0	29,7	31,6	32,2
współczynnik zgonów (w ‰)	22,4	24,7	14,9	10,1

Na podstawie: www.indexmundi.com, www.cia.gov

a) Na podstawie tabeli sformułuj wniosek dotyczący zmiany współczynnika przyrostu naturalnego oraz jej głównej demograficznej przyczyny w Zimbabwie w okresie 2000–2015.

.....

.....

.....

b) Podaj trzy negatywne skutki społeczne, które mogą wystąpić w Zimbabwie w wyniku długo utrzymującej się tendencji zmian demograficznych przedstawionych w tabeli.

1.
.....
.....
2.
.....
.....
3.
.....
.....

Zadanie 22. (1 pkt)

Na mapie wybrane państwa oznaczono numerami od 1 do 5.

Na podstawie: *Atlas geograficzny. Świat. Polska*, Wrocław 2004.

Wzrost w ostatnich kilkudziesięciu latach udziału ludności hiszpańskojęzycznej w społeczeństwie Stanów Zjednoczonych jest spowodowany napływem imigrantów głównie z państw, w których większość ludności posługuje się językiem hiszpańskim.

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Państwa, które charakteryzują się używaniem języka hiszpańskiego jako języka ojczystego przez większość mieszkańców i emigracją do Stanów Zjednoczonych, oznaczono na mapie numerami

A. 1 i 2.

B. 2 i 3.

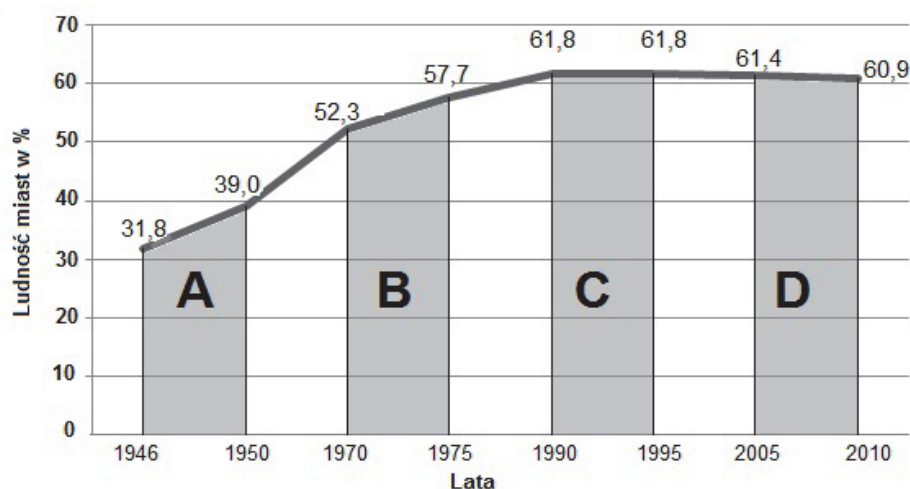
C. 3 i 4.

D. 1 i 5.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	20.	21a)	21b)	22.
	Maks. liczba pkt	1	1	2	1
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 23. (2 pkt)

Na wykresie przedstawiono zmiany współczynnika urbanizacji w Polsce w latach 1946–2010. Literami A, B, C, D zaznaczono wybrane przedziały czasowe.

Na podstawie: *Rocznik Demograficzny 2011*, Warszawa 2011.

W każdym wierszu tabeli zaznacz literę oznaczającą przedział czasu, w którym na tendencję zmiany wartości wskaźnika urbanizacji wpłynęły przemiany społeczno-gospodarcze opisane w tabeli.

Przemiany społeczno-gospodarcze		Okres			
1.	Rozwój stref podmiejskich w wyniku dezurbanizacji. Wzrost migracji zagranicznych.	A	B	C	D
2.	Rozwój przemysłu wskutek otwarcia się socjalistycznej gospodarki Polski na kraje zachodnie. Lokalizowanie w miastach nowych inwestycji przemysłowych, finansowanych głównie z pożyczek zagranicznych.	A	B	C	D
3.	Zapoczątkowanie restrukturyzacji przemysłu. Zahamowanie migracji ze wsi do miast ludności podejmującej pracę w przemyśle.	A	B	C	D

Zadanie 24. (1 pkt)

W tabeli przedstawiono powierzchnię upraw i zbiory pszenicy w wybranych województwach Polski w 2014 roku.

Województwo	Powierzchnia upraw (w ha)	Zbiory (w dt)
dolnośląskie	275 790	14 886 622
kujawsko-pomorskie	219 576	11 509 678
lubelskie	281 647	12 829 430
łódzkie	110 913	4 868 529
podlaskie	46 340	1 673 617
świętokrzyskie	79 387	2 965 950

Na podstawie: www.stat.gov.pl

Podaj główną przyrodniczą przyczynę przeznaczania pod uprawę pszenicy większej powierzchni gruntów orných w województwach dolnośląskim, kujawsko-pomorskim oraz lubelskim niż w pozostałych województwach wymienionych w tabeli.

Zadanie 25. (2 pkt)

W tekście przedstawiono cechy rolnictwa ekologicznego.

Rolnictwo ekologiczne stanowi jedną z najszybciej rozwijających się obecnie gałęzi rolnictwa na świecie, zwłaszcza w krajach Unii Europejskiej. Światowy rynek tego rolnictwa zwiększa swoje obroty o mniej więcej 20% rocznie, czyli kilka razy szybciej niż rynek żywności konwencjonalnej. Produkcja w ekologicznym gospodarstwie rolnym jest prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Polega ona w szczególności na stosowaniu płodozmianu i innych naturalnych metod utrzymywania lub podwyższania żyzności gleby oraz na doborze odmian roślin i ras zwierząt uwzględniającym ich naturalną odporność na choroby.

Na podstawie: *Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014–2020.*
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa 2014.

Na podstawie tekstu oraz własnej wiedzy podaj po dwa pozytywne i negatywne skutki przyrodnicze lub gospodarcze wynikające z rozwoju opisanego typu rolnictwa.

Skutki pozytywne:

1.

.....

2.

.....

.....

Skutki negatywne:

1.

.....

2.

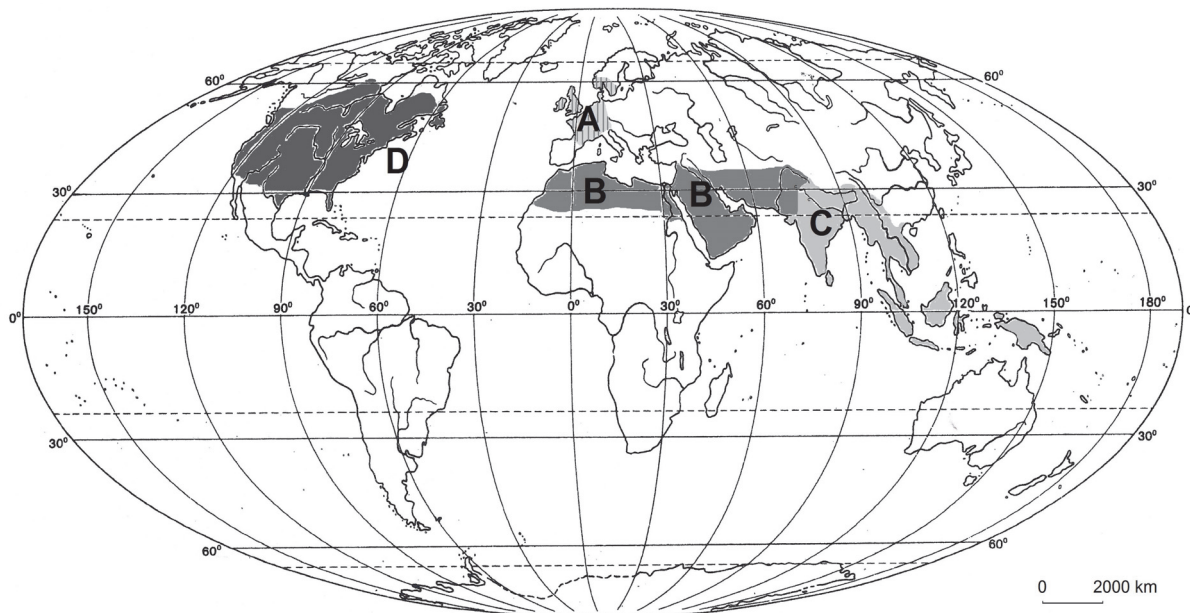
.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	23.	24.	25.
	Maks. liczba pkt	2	1	2
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 26. (2 pkt)

Na mapie wskazano wybrane regiony rolnicze świata, które oznaczono literami od A do D.

Na podstawie: *Atlas geograficzny. Polska, kontynenty, świat*, Wrocław 2012.

Dobierz do każdej z podanych w tabeli cech rolnictwa region, do którego dana cecha się odnosi. Wpisz obok każdej cechy literę, którą oznaczono właściwy region na mapie.

Cechy		Region (wpisz literę)
1.	Przeważa towarowa i intensywna produkcja zwierzęca nad towarową i intensywną produkcją roślinną.	
2.	Przeważa rolnictwo ekstensywne o wysokiej towarowości.	
3.	Przeważa rolnictwo o niskiej towarowości i dużych nakładach pracy ludzkiej.	

Zadanie 27. (2 pkt)

Uzupełnij tabelę. Wpisz w każdym wierszu nazwę rośliny zbożowej oraz rośliny włóknistej, charakterystycznych dla rolnictwa regionu podanego w tabeli. Nazwy roślin wybierz z podanych poniżej.

bawełna juta len proso pszenica ryż

Region geograficzny	Roślina zbożowa	Roślina włóknista
Nizina Francuska		
Delta Gangesu		

Zadanie 28. (3 pkt)

Na mapie oznaczono literami A–F wybrane elektrownie w Polsce.

Na podstawie: *Atlas geograficzny. Świat. Polska*, Warszawa 2004.

a) Podaj główny czynnik lokalizacji elektrowni oznaczonej na mapie literą A.

.....

b) Uzupełnij tabelę. Wpisz obok nazwy elektrowni odpowiednią literę z mapy (A–F). Dla elektrowni wymienionych w tabeli podaj główne źródło energii wykorzystywane do wytwarzania energii elektrycznej, inne dla każdej z nich.

Elektrownia	Litera, którą oznaczono elektrownię na mapie	Źródło energii
Bogatynia (Turów)		
Rybnik		
Solina		

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	26.	27.	28a)	28b)
	Maks. liczba pkt	2	2	1	2
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 29. (2 pkt)

W tabeli zamieszczono dane informujące o produkcji stali surowej i srebra w Polsce w wybranych latach.

Produkt	Wielkość produkcji			
	1980 r.	1990 r.	2000 r.	2014 r.
stal surowa (w mln ton)	19,5	13,6	10,5	8,8
srebro (w tonach)	766	832	1148	1256

Na podstawie: W. Mizerski, J. Żukowski, *Tablice geograficzne*, Warszawa 2001;
Rocznik Statystyczny Przemysłu 2015, Warszawa 2015.

a) Zaznacz dwa państwa, w których w okresie podanym w tabeli zaznaczył się podobny jak w Polsce trend w produkcji stali surowej.

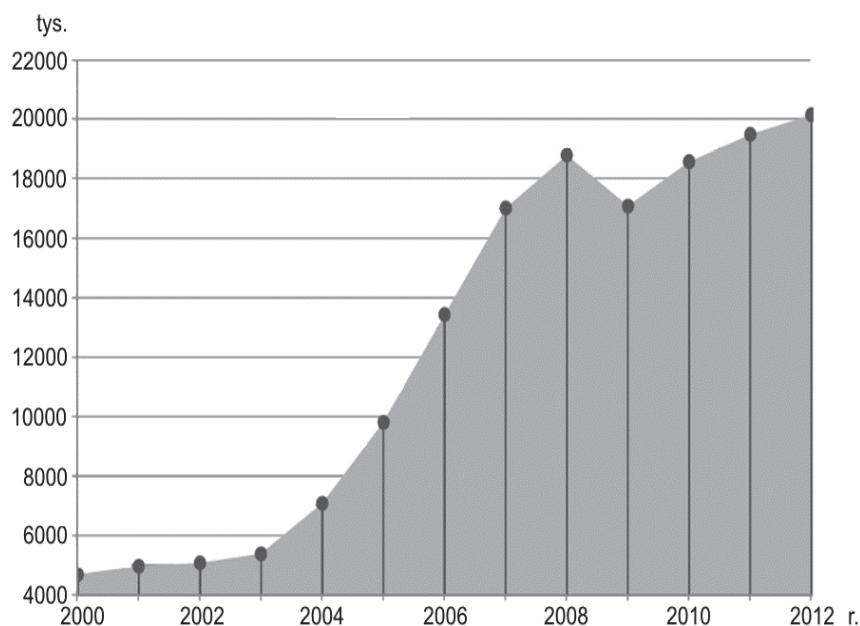
A. Chiny B. Francja C. Indie D. Korea Południowa E. Stany Zjednoczone

b) Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	Srebro występuje w łupkach miedzionośnych na Dolnym Śląsku.	P	F
2.	Jedną z przyczyn zmiany wielkości produkcji srebra w Polsce jest popyt zagraniczny na surowce dla przemysłu elektrotechnicznego i elektronicznego.	P	F
3.	Do zmiany wielkości produkcji stali w Polsce przyczynił się spadek importu boksytów.	P	F

Zadanie 30. (2 pkt)

Na wykresie przedstawiono liczbę pasażerów w międzynarodowym ruchu lotniczym w Polsce po 2000 roku.

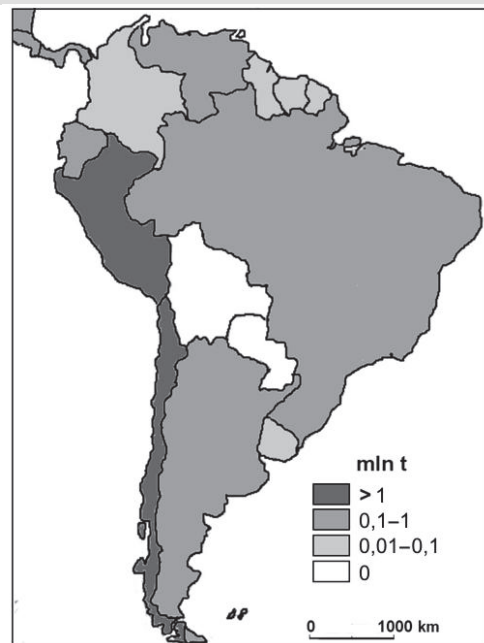
Na podstawie: *Transport. Wyniki działalności w 2012 roku*, Warszawa 2013.

Podaj trzy przyczyny zmiany liczby pasażerów w międzynarodowym ruchu lotniczym w Polsce w okresie 2004–2008.

1.
2.
3.

Zadanie 31. (2 pkt)

Na mapie przedstawiono wartości połowów ryb morskich w mln ton w krajach Ameryki Południowej w 2010 roku.

Na podstawie: www.faostat.fao.org

a) Zaznacz państwo, które nie połowiło ryb morskich w 2010 roku.

- A. Gujana B. Kolumbia C. Paragwaj D. Urugwaj

b) Wyjaśnij, dlaczego łowiska zasobne w ryby występują wzdłuż wybrzeży dwóch krajów o największych połowach w Ameryce Południowej w 2010 roku.

.....

.....

.....

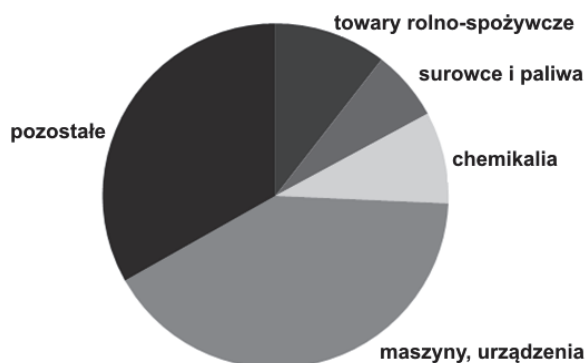
.....

.....

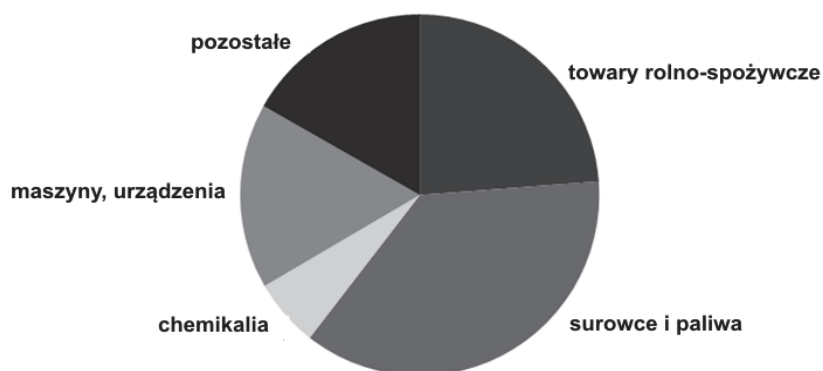
Wypełnia egzaminator	Nr zadania	29a)	29b)	30.	31a)	31b)
	Maks. liczba pkt	1	1	2	1	1
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 32. (2 pkt)

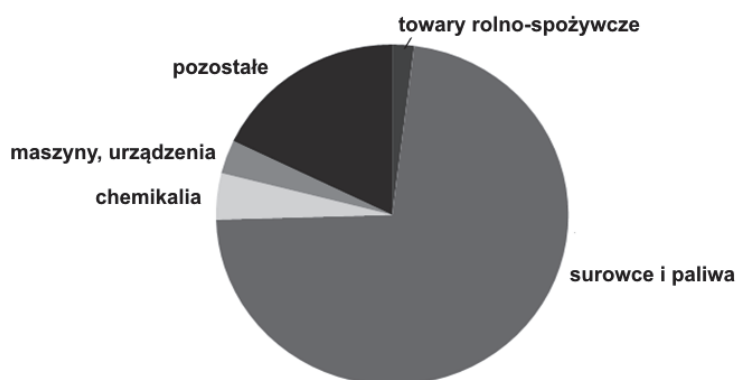
Na diagramach przedstawiono strukturę towarową eksportu trzech państw w 2010 roku.

Państwo:

Państwo:

Państwo:

Na podstawie: www.stat.gov.pl

Podpisz każdy wykres odpowiednią nazwą państwa charakteryzującego się przedstawioną strukturą eksportu. Państwa wybierz z podanych poniżej.

Brazylia

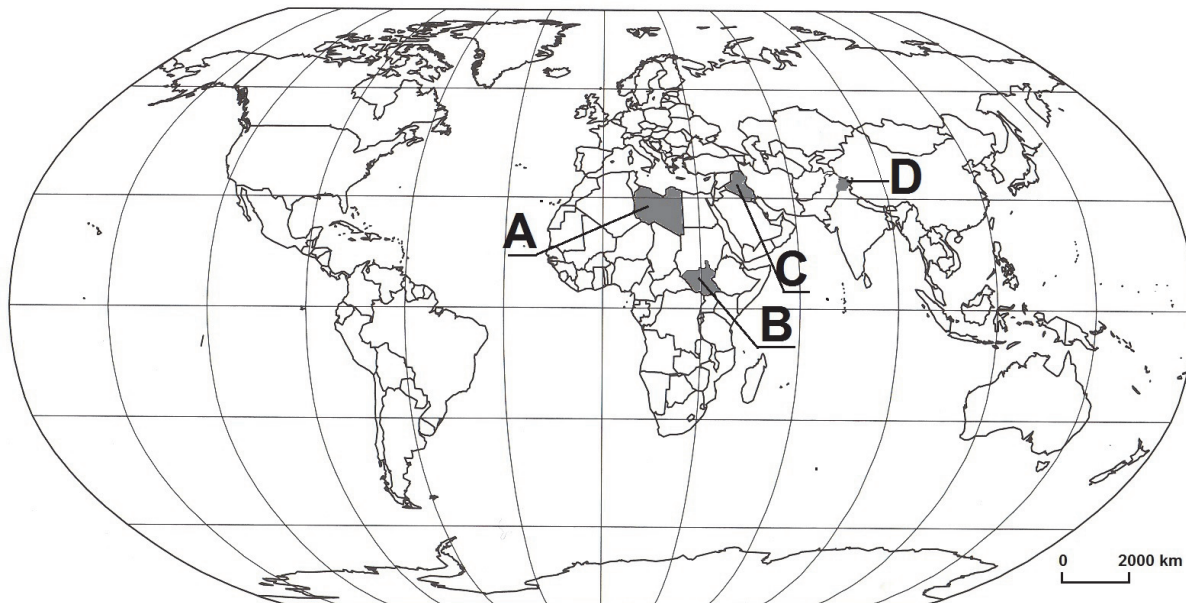
Japonia

Polska

Rosja

Zadanie 33. (2 pkt)

Na mapie zaznaczono wybrane obszary współczesnych konfliktów.

Na podstawie: *Atlas geograficzny. Polska, kontynenty, świat*, Wrocław 2012.

Poniżej opisano wybrane konflikty, których obszary występowania znajdują się wśród zaznaczonych na mapie.

1. Terytorialny konflikt trwa na tym obszarze od uzyskania niepodległości przez byłą kolonię brytyjską, stanowiącą obecnie stronę konfliktu. Kraje toczące ze sobą spór posiadają broń jądrową, co stanowi zagrożenie dla stabilności politycznej całego regionu.
2. Jedną z przyczyn zbrojnej zewnętrznej interwencji w tym kraju stało się udzielenie przez jego rząd wsparcia politycznego i logistycznego terrorystom w trakcie przygotowania ataku terrorystycznego na Stany Zjednoczone (11 września 2001 r.) oraz zaangażowanie tego kraju w produkcję broni masowego rażenia.
3. Na początku drugiej dekady XXI w. powstało nowe państwo w wyniku najdłuższej w tym regionie wojny domowej o genezie etniczno-religijnej. Wydzielenie nowego państwa nie przyniosło jednak rozwiązania konfliktu.

Zaznacz w tabeli obok każdego numeru, którym oznaczono opis konfliktu, literę wskazującą na mapie obszar jego występowania.

Opis konfliktu	Obszar na mapie			
	A	B	C	D
1.	A	B	C	D
2.	A	B	C	D
3.	A	B	C	D

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	32.	33.
	Maks. liczba pkt	2	2
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 34. (1 pkt)

Na mapie politycznej Europy oznaczono numerami od 1 do 4 wybrane państwa.

Na podstawie: www.d-maps.com

Poniżej opisano główne cele dwóch organizacji międzynarodowych mających swoje siedziby w Brukseli. Do tych organizacji należą niektóre z zaznaczonych na mapie państw.

- A. Ta organizacja zrzesza państwa europejskie, a jej celem jest rozwój ekonomiczny i społeczny państw członkowskich poprzez współpracę gospodarczą, likwidowanie barier w obrocie handlowym, swobodę przepływu osób oraz wprowadzenie jednolitych norm prawnych.
- B. Celem tej organizacji jest zapewnienie wolności i bezpieczeństwa swoim członkom poprzez wzajemne wsparcie militarne w sytuacji zagrożenia ze strony państw spoza sojuszu. Do tej organizacji należą również państwa pozaeuropejskie.

Wpisz numer i nazwę państwa wybranego spośród oznaczonych na mapie numerami od 1 do 4 i należącego do obu organizacji międzynarodowych, których główne cele opisano powyżej.

Numer na mapie, nazwa państwa

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	34.
	Maks. liczba pkt	1
	Uzyskana liczba pkt	

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)